

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HØJESTERETSSAGFØRER

H. H. BRUUN

1884 - 1954

Det er nu 10 år siden, min fader døde, og et sådant tidsrum vil i almindelighed være tilstrækkeligt til, at mindet om et menneske og hans virke allerede er blevet lidt fjernt og sløret. For min faders vedkommende er det, tror jeg, gået anderledes.

Erindringen om ham er stadig stærk og levende. Ikke blot i familiekredsen og blandt vennerne, men tillige hos de mange, der kendte fader og hans arbejde, står billedet af ham endnu sikkert og skarpt. Ofte føles savnet af hans råd, og virkningerne af hans gerning er det let at påvise.

Den lille artikel, som bringes på de følgende sider, skrev jeg, da jeg opfordredes til at bidrage til bogen „Min fader var sagfører“. Den 12. maj 1964 ville min fader være fyldt 80 år. Til nogle af de mange, der kendte min fader, og som med trofasthed har bevaret ham i deres erindring, sendes denne artikel i tilknytning til mindedagen med en taknemmelig og venlig hilsen fra hans søn.

Jonas Bruun

Når Marcellius Bruun, der for ca. hundrede år siden virkede som skolelærer i landsbyen Landsgrav ved Slagelse, sammenlignede sin tilværelse med andres på egnen, sukkede han lidt ved tanken om, at det ikke var lykkedes for ham at blive selvstændig og eje en gård. Det var derfor nok ikke ganske uden sammenhæng hermed, at hans eneste søn, William Bruun, opnåede selvstændighed. Som det imidlertid af og til går, realiserede sønnen faderens håb og forventninger, men ikke fuldtud sine egne. Det havde været William Bruuns inderlige ønske at blive jurist, men til denne uddannelse rakte pengene ikke, og først med hans søn gik juristdrømmen i opfyldelse.

William Bruun uddannede sig til landinspektør, blev tillige landbrugskandidat, og efter at være blevet gift med Agnes Licht, datter af præsten i Horne ved Faaborg, Hans Henrik Licht, købte han en mindre landejendom i Terndrup, der ligger nogenlunde midtvejs mellem Aalborg og Hadsund. Byen var ikke stor, men var dog blevet anset for tilstrækkelig betydningsfuld til at have en herredsfoged, og tilstedeværelsen af denne øvrighedsperson og hans kontor gav grundlag for en landinspektørs virksomhed.

Den 12. maj 1884 fødtes her landinspektørens og hans kones eneste barn, der fik navnet Hans Henrik Marcellius Bruun, og som senere blev min fader.

Faders beretninger om tilværelsen i Terndrup gav billedet af en rolig og glad barndom. Landinspektørens arbejde førte ham på hyppige og lange ture, der altid foretoges til vogns og med to gode heste for. På disse ture var fader ofte med, og han lærte det tunge, lidt vemodige landskab at kende. Udflugterne til Rold Skov, Blåkilde og Madum Sø med det kolde og forunderlig klare vand huskede han med glæde.

Tæt udenfor byen lå Terndrup Hede, der i faders barndomsår var en ren lynghede, men efterhånden flyttede nogle bønder derud og begyndte den hårde kamp for at omskabe hedejorden til dyrket land. Fader huskede, hvordan rugen, hvis strå i de første år stod tyndt og med usle aks, efterhånden blev tættere og fyldigere, og han har fortalt om bøndernes vogne, der begyndte med et forspand af to stude, derefter passerede et sælsomt stadium, hvor forspandet bestod af en hest og en stud, indtil vognen til sidst kom rullende med en stolt ejermænd på bukken og to heste for. I Johs. V. Jensens „Himmerlands-historier“ og især i hans lille bog „Jørgine“ genfandt fader sin barndoms mennesker og egn.

Fader gik i landsbyskolen og tænkte senere med stor taknemmelighed på den ypperlige undervisning, han her havde modtaget. Sin regnefærdighed og ualmindelige evne for tal førte han tilbage til landsbylærerens gode undervisning. Men der var jo grænser for, hvad selv den dygtigste landsbyskolelærer kunne klare, og i 1897, da fader var 13 år, kom han på Sorø Akademi, eller som skolens lidt truende navn dengang var: Sorø Skole og Opdragelsesanstalt. Fra dette tidspunkt forlod han definitivt sit

hjem i Terndrup, som han derefter kun genså i ferier. Det må ikke have været let for forældrene, således at tage afsked med drengen vel vidende, at det i virkeligheden var en afsked for bestandig. Heller ikke for drengen har overflytningen til Sorø været alt for nem. Som eneste barn havde han været et naturligt midtpunkt i hjemmet, og nu var han kun en lille nyttilkommen blandt mange andre drenge i skolen. Han havde i begyndelsen hjemve, men hurtigt faldt han til, og han anså sine fem skoleår i Sorø for lykkelige og gode år. Størst betydning for ham fik skolens rektor, den betydelige og meget særprægede Bartholomæus Hoff, der anvendte en ikke ringe del af undervisningstimerne til diskussioner, til hvilke han selv på sokratiske vis bidrog med spørgsmål, der ledede drengene ind på en prøvelse af de forskellige standpunkter. For mange velbegavede drenge, der i disse år gik på Sorø, fik denne kloge pædagog betydning for livet. De huskede ham med taknemmelighed på et tidspunkt, hvor den græsk, han havde lært dem, forlængst var glemt.

Efter studentereksamen i 1902 gik turen så til København, hvor fader gik i gang med juraen. Der blev dog tid til meget andet end selve studiet. Det var lige efter systemskiftet, og de politiske bølger gik højt. I studentersamfundet, der da havde en blomstringsperiode, deltog fader med iver. Han politiserede og kritiserede, skrev adskilligt i studentersamfundets ankeprotokol, og han huskes af sine samtidige fra denne tid for en lynsnar replik, ofte med bid. Efter et par års forløb blev fader knyttet til dagbladet „København“. Hans arbejde her var bl. a. at være højesteretsreferent. Blev fader journalist, fordi han havde evne for at skrive, eller gav disse år ham evnen? Nok er det, at han hele livet igennem skrev let og levende. Også efter at arbejdet ved „København“ var

holdt op, følte han sig som hørende til journalisternes kred. Blandt disse registreredes fader nok som et af eksemplerne på ordet om, at journalistik kan føre til alt, når man blot forlader den i tide. Men havde studenterliv og journalistik opfyldt en del af faders tid, så blev det kun en del, for i 1908 bestod han juridisk embedseksamen med et smukt resultat. Han indgav ansøgning til Indenrigsministeriet og ville så anvende ventetiden som sagførerfuldmægtig. Da ansættelsen i ministeriet var inden for rækkevidde, havde sagførergerningen dog fået så stærkt tag i fader, at han trak sin ansøgning tilbage og bestemte sig for en fremtid som sagfører. Med Liebes rejsestipendium, som han havde fået efter sin eksamen, og med nogle opsparede penge, kunne fader, da han i 1910 var blevet gift, tage et halvt år til München med moder. Her fulgte han forelæsninger og retssager, og ved flittige museumsbesøg lagdes grunden til den kunstinteresse, som senere kom til at betyde så meget i faders tilværelse.

Men efter hjemkomsten til København måtte der arbejdes igen. Fader og moder ventede da det første barn, og da fader den dag, fødslen fandt sted, ringede hjem fra kontoret for at høre, hvordan det gik, blegnede han, da vor jyske pige, Theodora, sagde: „Jow, der er kommet jen, men de si'r, der kommer fle'r endnu“. Det gjorde der også, og da den unge cand. jur. og hans kone altså nu sad med tvillinger, opfordrede situationen til at styrke økonomien. Foruden at være fuldmægtig hos højesterets-sagfører N. H. Bache, bistod fader kammeradvokat Vagn Aagesen, der bestandig viste fader og moder megen venlighed, ved udfærdigelse af responsa og forberedelse af retssager. Da fader tillige var sekretær i Den Suhrske Stiftelse, må det have været travle år. En tid havde fader været fuldmægtig hos højesteretssagfører Frits Bülow,

men sin væsentligste uddannelse fik han hos højesterets-sagfører N. H. Bache, til hvis virksomhed fader også var knyttet i en række år efter, at han var blevet overrets-sagfører.

Man skal vist være sagfører for helt at forstå, hvor afgørende det er at få sin uddannelse som sagførerfuldmægtig det rette sted. Det er jo ikke blot det at lære at anvende sine kundskaber og de juridiske bøgers tunge og tørre stof på menneskers levende problemer og pinefulde bekymringer, men sagførerkontorets grundtone og atmosfære, den indstilling, hvormed klienten mødes, betyder så meget. Disse faktorer stemmer sagførerfuldmægtigen i en toneart, god eller mindre god, som han senere vil have vanskeligt ved at ændre.

Baches kontor var et godt sted at være, og fader følte sig i taknemmelighedsgæld til sin gamle chef og senere kollega. Af temperament var Bache og fader meget forskellige, men den uforfærdethed og ulyst til at vandre, hvor solen varmer mest, som blev centrale træk i faders sagførerfysiognomi, havde han fælles med og sandsynligvis udviklet i samarbejdet med N. H. Bache. Efterhånden fik fader en del virksomhed for egne klienter, og han kunne sige sig ekstrahvervene fra hos Den Suhrske Stiftelse og kammeradvokaten. Under første verdenskrig måtte fader i næsten et halvt år til Amerika som sagfører for sin svoger, opfinderen Valdemar Poulsen, for at forhandle om dennes patentrettigheder vedrørende trådløs telegrafi. Medens han var borte, måtte moder hente de til livets opretholdelse for familien fornødne penge på kontoret, og her rakte den uendelig nærsynede og for feminine væsener sky bogholder pengene til moder med bortvendt åsyn for derefter med et elskeligt smil at give os unger, der stod bag skranken, en appelsin.

Afgørende for faders fremtid var det, at han i januar 1918, 33 år gammel, blev højesteretssagfører. Der kunne dengang nok være grund til indgående overvejelser, inden man underkastede sig prøven for Højesteret. Prøvesager omtaltes i aviserne, ofte med en vurdering af den prøvendes indsats; også udfaldet, når den fjerde prøvesag var overstået, meddeltes, og ikke sjældent blev udfaldet negativt. Den øvelse i mundtlig procedure, som vore dages sagførere får i Underret og Landsret, kunne ikke opnås dengang, hvor proceduren, bortset fra Højesteret og Sø- og Handelsretten, var skriftlig. Der var således tale om en virkelig prøve, ikke blot med henblik på kundskaber, evne til tilrettelæggelse og argumentudvælgelse, men også i at have mod til at indstille sig. Når prøven så, som for faders vedkommende, blev vel overstået, havde det til gengæld også reel betydning at blive højesteretssagfører. De måneder, i hvilke fader havde sine prøvesager, var en anspændt tid for ham, og vistnok også for moder, der måtte holde humøret oppe hos prøve kandidaten. Fra en side, hvor fader aldeles ikke havde ventet det, fik han en venlig opmuntring. Fader var sagfører for nogle slægtninge af Albertis kone og havde derfor nogle gange forhandlet med Alberti, der på dette tidspunkt havde forladt fængslet. Den tidligere både i legemlig og anden betydning så mægtige justitsminister, havde i sin tid, 29 år gammel, bestået prøven for Højesteret, så han kendte prøven og kravene til den. Den morgen, fader skulle møde i sin første prøvesag, lå der på hans kontor en konvolut med et kort, hvorpå følgende var skrevet: „Lad Dem ikke forvirre af rødkappernes stirren. De er dygtig nok. Deres P. A. Alberti“. Når jeg tænker på Alberti og hans skæbne, er jeg ham altid taknemmelig for den venlighed, han viste min fader, da denne havde

opmuntring behov. Nu eksisterer prøven ved Højesteret som bekendt ikke mere. For dem, der arbejdede for dens afskaffelse, står det vel som et fremskridt, men heri ville fader ikke være enig. Også medens han levede, var der bestræbelser igang for at opnå prøvens bortfald, og han havde lejlighed til at tilkendegive de synspunkter, der efter hans mening på afgørende måde talte for bevarelsen af prøven. Det er ikke her stedet at gå nøjere ind på dette spørgsmål, men det kan dog nævnes, at det var faders opfattelse, at han ved at bestå prøven fik mulighed for at placere sig som sagfører, og at det, såfremt prøven ikke havde eksisteret, ikke havde været muligt for ham, der hverken havde formue eller forretningsmæssige forbindelser, selvstændigt at skabe en virksomhed af synderlig betydning.

Efter at fader var blevet højesteretssagfører gik der ikke længe, før han begyndte for sig selv. Han fik kontorer i Ny Vestergade 1, og efter at den første dag på det nye sted var gået, kom han hjem i sort humør og berettede, at der overhovedet ikke havde været et menneske. Min nøgterne moder trøstede ham, men tilføjede at det slet ikke undrede hende, for hvorfor skulle folk dog specielt henvende sig til ham. Der gik nu ikke så længe, før klienterne selv gav svaret herpå, og fader kastede sig med brændende energi ud i arbejdet.

Da retsplejeloven skulle træde i kraft, var det rigsadvokat Topsøe-Jensens ønske, at nogle yngre sagførere knyttedes som medhjælpere til statsadvokaterne, og blandt de sagførere, der påtog sig dette hverv, var også fader. Dermed var han med i det arbejde, hvorved den nye kriminelle retspleje formedes. Antallet af sager var stort, ca. 80 om året, og det var naturligvis store og små mellem hinanden, men særlig interessant forekom det fader

at føre nævningsagerne, der var et ganske nyt træk i den danske kriminalretspleje, og som stiller store krav til de deltagende advokater.

Men også for Højesteret førte fader i disse år et betydeligt antal sager. Han var blandt de højesteretssagførere, der oftest mødte i skranken. De, der har hørt ham procedere, vil bevare indtrykket af noget usædvanligt og fremragende. Fremstillingen af sagen var lysende klar, og argumentationen foldedes logisk og skarpt ud. I et hastigt tempo avancerede procedurens enkelte led, og tilhøreren måtte gøre en indsats for at følge med, men følte da også den intellektuelle tilfredsstillelse det er at høre en procedure, hvor der råder fasthed og sikkerhed, hvor de forskellige kendsgerninger og punkter i sagen får tildelt den vægt og plads, som de fortjener, ikke for megen, ikke for lidt, og hvor slutningerne fødes naturligt af de forudgående præmisses. Fader talte hurtigt, ikke altfor tydeligt, men hans ordvalg var levende, og hans engagement i sagen øjensynligt. Han var af nogle frygtet som modpart, og sandt er det, at hans replik kunne være hvas og hård, men de bedste blandt hans modparter erfarede dog nok den sandhed, at man aldrig procederer bedre, end når man har en fremragende kontrapart. Så tales der nemlig om det, det kommer an på, og ikke om andet.

I retterne, og da navnlig i Højesteret, var fader meget påskønnet. Dommerne følte, at de igennem hans procedure fik netop det instrument, de havde brug for. Dommerne, der engang imellem får veltalenhedens kolde stene for oplysningernes nærende brød, følte sig på sikker grund, når fader procederede.

I landsretssagfører, dr. jur. Axel H. Pedersens bog om højesteretssagfører C. B. Henriques — iøvrigt mere et jätte-interview end en bog — giver C. B. Henriques

nogle karakteristikkere af enkelte kolleger, derunder af fader. C. B. Henriques fremhæver her faders sjældne evne for at skabe klarhed, specielt i vanskelige regnskabssager. Og det er rigtigt, at faders gave for at gøre det indviklede indlysende i særlig grad mærkedes, når sagen drejede sig om tal og regnskaber. Men når C. B. Henriques derpå mere i almindelighed udtaler: „Han kunne blive fanatisk, kunne Bruun“, er jeg ikke enig heri. For fanatikerer er vel den, der uden tanke på det resultat, der ønskes opnået, farer fort ud fra ét, og kun ét hovedsynspunkt, og uden sans for de enkelte momenteres indbyrdes proportion. Og hvis det er rigtigt, var fader såvist ingen fanatiker. Hvad C. B. Henriques har ment, er vel også noget andet. Han har vistnok haft øje for den arbejds metode hos fader, at han ved forberedelsen af en retssag begyndte med at lade det, der talte for modpartens standpunkt, få vægt og dermed ligesom skrællede sig ind til problemets centrum, hvorefter opbygningen af hans egen argumentation køligt, men sikkert, foretoges; når da hans klients sag, lutret af den tilbundsgående tankes ild, fremtrådte, var fader dens eensidige og af den største iver prægede talsmand. Men så var arbejdet med modforestillingerne også gjort.

Kun den, der kender lidt dertil, kan forestille sig, hvilken belastning det er at have en så omfattende procedurevirksomhed, som den, fader havde i disse mange år, men tilsyneladende bar fader byrden uden at trættes, og han oparbejdede ved siden af proceduren en betydelig virksomhed som rådgivende sagfører. Det ligesom lå i luften, at fader var en sagfører, der søgtes, når det drejede sig om særligt vanskelige problemer. Engang imellem sagde han med et lille suk, at de lette sager altid gik uden om hans kontor. Han var ikke selv uden skyld deri. Det let-

tilgængelige øvede ingen tiltrækning på ham. I øvrigt blev man ikke faders klient blot derved, at man ønskede hans råd. Adskillige, hvis synspunkter fader ikke kunne gå ind på, henviste han til at søge bistand andetsteds; men havde han antaget sig klientens sag, stillede han hele sin enorme arbejdsevne, sit skarpsind og sin handlekraft til rådighed for sagen. Der er mennesker, som med rette føler, at deres liv havde været anderledes og ringere, hvis de ikke havde fået faders bistand, da de trængte til et fast og sikkert råd.

I sit syn på sagføregerningen understregede fader bestandig uafhængigheden som noget væsentligt. Sagførelsens opgave er at give råd, intet andet, og en sammenblanding af klientens og sagførerens interesser er utilstedelig. Sagførerens styrke ved rådgivningen beror bl. a. på, at sagføreren ikke er bundet af andet end hensynet til klienten og dennes interesser, og dette endda kun så langt og så længe sagføreren finder, at han står bag det standpunkt, som klienten ønsker fremmet. Hos adskillige lever i erindringen om fader indtrykket af en streng mand. Aldeles uberettiget er dette ikke. Ligesom den ramme, inden for hvilken sagføregerningen efter hans mening burde holdes, af ham blev trukket op med skarpe konturer, var han i sit arbejde overfor mennesker selv præget af en fasthed, der kunne vokse til strenghed. Men den fik ikke lov at leve længe, før den smeltedes af hans sinds varme, der gav sig til kende ved et næsten drengagtigt smil. Og sådan står billedet af ham hos de fleste.

Faders evne til at skabe orden og klarhed førte ham efterhånden ind i bestyrelsen for mange selskaber. Det var karakteristisk, at han i begyndelsen oftest kaldtes til selskaber, hvis problemer var store, og som havde vanskeligheder. Og ligeså betegnende er det for fader, at disse

selskaber vandt sundhed og styrke gennem det årelange, intense arbejde, som han, sammen med den øvrige ledelse, udførte.

En og anden vil vel spørge, hvordan en sagførelse, så travl og anspændt, så præget af brændende aktivitet, spejlede sig på livet i hjemmet. Der er jo selv meget travle mennesker, der, når de passerer hjemmets tærskel, stryger sporene af arbejdet og dets bekymringer af sig. Med eftertryk kan jeg sige, at denne evne besad fader ikke. Han havde arbejde med hjem, og en god del af aftenen tilbragte fader ved skrivebordet, hvis da ikke moder og han var ude eller selv havde gæster. Men også bekymringerne havde han med i mappen, og ved middagsbordet var det ikke vanskeligt at finde ud af, om faders dag havde været besværlig eller ej. Der er spist mange frikadeller under dyb tavshed i vort hjem, og vi børn, men først og fremmest moder, bar en del af arbejdets og ansvarets byrde, som den meddelte sig til os, når vi skottede til den lidet meddelsomme fader, hvis tanker endnu ikke havde forladt kontoret og dets problemer. Ved afslutningen af det måltid, for hvis sammensætning han formentlig kun med vanskelighed kunne gøre rede, skød fader sin stol tilbage, og med tanketyngdens dunkle skyer om sin pande gik han tilbage til sin stue.

Sådan formede mange aftener sig, og beretningen om dem må derfor ikke mangle i fortællingen om fader, men den, som heraf vil slutte, at familien kun kendte hans humørs natside, er komplet på vildspor. Den mangfoldighed i interesser, den arbejdsglæde og utrættelighed, som prægede fader som sagfører, genfandtes i den del af hans tilværelse, som vendte mod hjemmet. Hans hvile var ikke at vegetere, men at foretage sig noget andet. Han var en udmærket botaniker, havde betydelige historiske kund-

skaber, og først og fremmest havde kunst og kunstindustri hans levende interesse. Og han dyrkede disse emner med stor grundighed og gav gerne andre del i sin viden og kyn-dighed. Hvor har han dog forgyldt mangt et samvær både med familie og venner, når han lod sine kundskabers kilder springe og brændte sin ånds fyrværkeri af med vid, sarkasme, smil og glød. Vist var han sagfører, men han var meget mere end det. Han var for moder, os børn, for venner og dem, der lærte ham at kende, et menneske, der skabte fest og lys omkring sig.

Som årene gik, fik han en aldeles central position som sagfører. Han var klart blandt standens ledende og mest fremragende personligheder. Opgaverne stormede ind på ham, og han ydede noget væsentligt inden for dem alle.

Krigen lagde sin knugende tyngde på ham som på alle danske. Krigstiden bød ham som så mange andre sin sær-ligt forpligtende opgave, som han varetog stilfærdigt og uden tanke på risikoen. Men i glæden over krigens afslut-ning og landets befrielse var det ham en bitter skuffelse, at følelser og stemninger — så forståelige de end kunne være — fik lov at skæmme både lovgivning og retsud-øvelse efter besættelsen. Han førte flere af de vigtige rets-sager, der havde deres rod i besættelsestiden, men ingen større og vigtigere end tjenestemandssagen mod general-direktør Knutzen, hvis forsvarer han var. Faders indsats under sagen var enorm. Sagen sled på ham og tappede hans ellers tilsyneladende uudtømmelige kræfter, og dens udfald pinte ham. I forordet til den bog, han skrev om sagen, siger han bl. a.:

„Retten har talt, og dermed bør sagen være forbi, må-ske i særlig grad for den sagfører, hvis opgave nu engang er den, og kun den, at søge at overbevise retten om sin opfattelses rigtighed. Ilde ville det være, om det blev

skik, at sagførere, der havde tabt deres sag, bagefter procederede den om igen for offentlighedens forum og kom med kritik over for den dom, der var gået dem og deres part imod.

Alt dette er rigtigt, og jeg tror at vide med mig selv, at jeg, der gennem et langt sagførerliv har ført og derfor også tabt mange sager, navnlig efterhånden har lært mig også den kunst at tabe med anstand.

Sagførerens arbejde er nu engang af ensidig art, han ledes derved let til at overvurdere sin sags chancer, men hvor tit har jeg ikke, hvis dommen gik mig imod, selv om jeg i øjeblikket følte skuffelse, hurtigt, ja næsten straks kunnet både forstå og forsones mig med afgørelsen.

Ikke altid, i nogle — for øvrigt ikke mange — tilfælde, har jeg ikke kunnet overbevise mig selv om, at rettens afgørelse var faldet ud til det rigtige, men selv her har jeg altid kunnet berolige mig med dette, at der i mange sager kan være to meninger om den samme ting. — Selv i Danmarks Højesteret får denne sandhed jo jævnlig sit udtryk.

Men med dommen over generaldirektør Knutzen er det gået mig anderledes. Det er nu over et halvt år siden, ankeDOMstolen afsagde sin kendelse, og sagen dermed definitivt var forbi for mit vedkommende.

Men sagen er blevet ved med at leve i mit sind, jeg kan ikke blive den kvit, kan ikke forsones mig med afgørelsen. Stærkere og stærkere står for mig den hele retsforfølgning som en uret.

For den, der stod som generaldirektørens forsvarer, er denne tanke i særlig grad nagende; thi jævnsides med den stadigt tilbagevendende tanke, at der er gjort uret mod denne mand, melder sig den næste: Kunne du som hans forsvarer ikke ved dit arbejde have evnet at hindre, at det,

som du i dag ser på som en uret, alligevel er blevet sagens resultat?”

Citatet vil vise den alvor, med hvilken fader omfattede sin gerning, og at et langt sagførerliv og en uendelighed af sager ikke havde slidt på hans retsfølelse.

Den grumme skæbne, som rammer så mange, nemlig at mærke tilbagegangen eller — endnu tungere — at andre, men ikke den pågældende selv registrerer den, skånedes fader for. I sit halvfjerdsindstyvende år, hvor han endnu stod i sin fulde kraft, ramtes han af sygdom, gennemgik en operation, og i januar 1954 afgik han ved døden.

For mange af hans klienter, for de virksomheder i hvis ledelse han sad, men navnlig for hans familie og medarbejdere var verden efter hans død ikke helt den samme. Fader sagde ofte, at sagførerens gerning skrives i sand. Det er sandt nok, og det gælder for fader som for alle andre sagførere. Men ved faders død blev en plads tom, der endnu næsten ti år efter hans død ikke er udfyldt. Han savnes i Højesteret, i de mange selskaber i hvilke han var drivkraften, af klienterne for hvem han følte som en klippe, af sin familie og sine medarbejdere, for hvem han var det centrum, hvorfra kraft og styrke udgik.

Nogle lader livet bruge sig, som det vil; andre sætter alt ind på aktivt at vinde med uden at falde bagud. Kun nogle enkelte formår som fader at give livshjulet en drejning frem, at betinge en udvikling, at pløje dybt og bredt. Lyset fra hans ånd brændte med næsten hektisk kraft, da han levede, og det brænder endnu i erindringen. Semper ardens.

